

VARFÖR BEHÖVER BARN BRA BÖCKER?

-I böckerna finns orden. Det är orden som hjälper oss att uttrycka våra innersta känslor, som gör att vi kan förstå varandra. Har man inte kärleken till bokläsandet är det mycket som går en förbi, säger författaren Jujja Wieslander som svar på frågan hon ställde till alla de 260 läslustombud som kommit från 25 norrländska kommuner för att lyssna till henne och lärarutbildaren Susanna Ekström. De båda var inbjudna som föreläsare då projektet Läslustombud på förskolorna i Norrland drog igång i början av år 2000.

-Att väcka läslust är att få barn att förstå det spännande i att vända blad i boken, att läsa i ”dubbel knäbredd”, som höstens föreläsare Ulla Rhedin skriver i sin doktorsavhandling om bilderboken.

Sprinterdrottningen Malin Ewerlöf har berättat hur hennes läslust väcktes. Hon och brodern låg på var sin sida om sin pappa och lyssnade till honom då han kväll efter kväll högläste ur Alistair Macleans äventyrsromaner. Hon var fem år och förstod inte så mycket av texten men härligt var det att ligga så nära varandra och höra prasslet av blad som vändes och pappans trygga röst. Alla de kända och okända läsare som intervjuas i antologin *Stör mig inte – jag läser!* talar om läsningen som ett sätt att skapa egna inre bilder och strukturer i en i övrigt stressad och kaotisk värld.

Barn har en stark drivkraft att lära men de allra flesta behöver hjälp med att bli läsande människor. De allra flesta behöver också hjälp att hitta just den bok som är rätt för just det barnet vid just det tillfället. Larmrapporterna har under nittioalet duggat tätt om nedskärningar inom skola, barnomsorg och kultur. Rapporten om att vuxna ägnar allt mindre tid åt högläsning för sina barn blev väckarklockan för de fyra norrländska länsbiblioteken att påbörja utbildningen av läslustombud på förskolorna i sina län. Redan från start var intresset stort. Med ekonomiska bidrag från Kulturrådet, Framtidens Kultur, Studieförbundet Vuxenskolan, ABF, landstingen och kommunerna anställdes projektledare, köptes in bokpaket, startades studiecirkel och arrangerades läslustkonferenser.

De norrländska läslustombuden läser och diskuterar teman och genrer i barnlitteraturen under cirkelträffarna – rim och ramsor, bilderböcker och sagor. Susanna Ekströms och Britt Isakssons bok *Bildglädje & läslust* används som handbok och ett blandat urval titlar från En bok för alla ingår i bokpaketet. Läslustombudets uppdrag är att samla barnen för högläsning- och sagoberättarstunder, att hålla kontakt med biblioteket på orten och att informera sina kollegor och barnens föräldrar om bra böcker och om läsningens betydelse för barnens fantasi- och språkutveckling.

Vårterminen startade med en föreläsning om läslust och språk. Föreläsare var författarna *Jujja Wieslander* och *Susanna Ekström*. Hösten kom att handla om barns bildglädje och till den upptakten bjöd vi in litteraturvetaren *Ulla Rhedin*, som skrivit avhandlingen *Bilderboken*, och konstnären och bilderboksmakaren *Anna-Clara Tidholm*, som föreläsare. Under terminerna har varje län även bjudit in lokal expertis. I Västernorrland har t ex dockteatersällskapet *Kaspers brudar* turnerat runt i cirklarna och bjudit på workshops och sagoberättaren *Ann Järneström* haft praktiska övningar för läslustombuden i berättarteknik.

Intresset för projektet är på topp och behovet hos förskolepersonalen att få träffas och utbyta tankar och erfarenheter är omätligt. Nästa vår samlar vi ihop våra påsar och avslutar denna första etapp av projektet med ett utvärderingsseminarium och en stor läslustfestival. Kanske blir det så småningom även en hemsida med möjlighet till utbyte av lästips och bokprat. Än så länge finns det varken datorer eller datorvana på förskolorna. Det känns som om läslustombuden skulle kunna bli hur många som helst och så småningom kanske kunna impregnera halva Sverige dvs hela det glesbefolkade Norrland med läslust!